

Bruxelles, 8. lipnja 2020.
(OR. en)

8430/20

ECOFIN 430
UEM 195
SOC 357
EMPL 276
COMPET 231
ENV 298
EDUC 217
RECH 197
ENER 169
JAI 429
FSTR 87
REGIO 118
GENDER 67
ANTIDISCRIM 60

NAPOMENA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Odbor stalnih predstavnika
Br. dok. Kom.:	ST 8184/20 - COM(2020) 511 final
Predmet:	Preporuka za PREPORUKU VIJEĆA o Nacionalnom programu reformi Hrvatske za 2020. i davanje mišljenja Vijeća o Programu konvergencije Hrvatske za 2020.

Za delegacije se u prilogu nalazi navedeni nacrt preporuke Vijeća, koji su na temelju prijedloga Komisije COM(2020) 511 final revidirali i o njemu se usuglasili različiti odbori Vijeća.

PREPORUKA VIJEĆA

od ...

o Nacionalnom programu reformi Hrvatske za 2020. i davanje mišljenja Vijeća o Programu konvergencije Hrvatske za 2020.

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 121. stavak 2. i članak 148. stavak 4.,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 1466/97 od 7. srpnja 1997. o jačanju nadzora stanja proračuna i nadzora i koordinacije ekonomskih politika¹, a posebno njezin članak 9. stavak 2.,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o sprečavanju i ispravljanju makroekonomskih neravnoteža², a posebno njezin članak 6. stavak 1.,

uzimajući u obzir preporuku Europske komisije,

uzimajući u obzir rezolucije Europskog parlamenta,

uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za zapošljavanje,

uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i financijskog odbora,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za socijalnu zaštitu,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za ekonomsku politiku,

budući da:

¹ SL L 209, 2.8.1997., str. 1.

² SL L 306, 23.11.2011., str. 25.

- (1) Komisija je 17. prosinca 2019. donijela Godišnju strategiju održivog rasta, čime je označen početak europskog semestra 2020. za koordinaciju ekonomskih politika. Posebnu je pozornost posvetila europskom stupu socijalnih prava, koji su Europski parlament, Vijeće i Komisija proglasili 17. studenoga 2017. Komisija je 17. prosinca 2019. na temelju Uredbe (EU) br. 1176/2011 donijela i Izvješće o mehanizmu upozoravanja, u kojemu je utvrđeno da je Hrvatska jedna od država članica za koje je potrebno provesti detaljno preispitivanje.
- (2) Izvješće za Hrvatsku za 2020. objavljeno je 26. veljače 2020. U izvješću je ocijenjen napredak Hrvatske u smislu preporuka za pojedinu zemlju koje je Vijeće donijelo 9. srpnja 2019.³ („preporuke za pojedinu zemlju iz 2019.”), mjere poduzete kao odgovor na preporuke za pojedinu zemlju donesene prethodnih godina te napredak Hrvatske u ostvarenju njezinih nacionalnih ciljeva u okviru strategije Europa 2020. Izvješće sadržava i detaljno preispitivanje u skladu s člankom 5. Uredbe (EU) br. 1176/2011, čiji su rezultati također objavljeni 26. veljače 2020. Komisija je na temelju analize zaključila da u Hrvatskoj postoje makroekonomske neravnoteže koje su u kontekstu niskog potencijalnog rasta povezane s visokim razinama javnog, privatnog i vanjskog duga.
- (3) Svjetska zdravstvena organizacija 11. ožujka 2020. izbijanje bolesti COVID-19 službeno je proglasila pandemijom. Ta je pandemija ozbiljna javnozdravstvena kriza koja pogađa građane, društva i gospodarstva. Veliko je opterećenje za nacionalne zdravstvene sustave, uzrokuje poremećaje u globalnim lancima opskrbe, kolebanja na financijskim tržištima i šokove potražnje potrošača te negativno utječe na razne sektore. Ugrožava radna mjesta i dohotke radnika te poslovanje poduzeća. Uzrokovala je snažan gospodarski šok čije se ozbiljne negativne posljedice već osjećaju u Uniji. Komisija je 13. ožujka 2020. donijela Komunikaciju u kojoj je pozvala na koordiniran gospodarski odgovor na krizu suradnjom svih aktera na nacionalnoj razini i na razini Unije.

³ SL C 301, 5.9.2019., str. 64.

- (4) Više država članica proglasilo je izvanredno stanje ili je uvelo izvanredne mjere. Sve izvanredne mjere trebale bi biti strogo proporcionalne, nužne, ograničena trajanja i u skladu s europskim i međunarodnim standardima. Trebale bi podlijegati demokratskom nadzoru i neovisnom sudskom preispitivanju.
- (5) Komisija je 20. ožujka 2020. donijela Komunikaciju o aktivaciji opće klauzule o odstupanju iz Pakta o stabilnosti i rastu. Opća klauzula o odstupanju olakšava koordinaciju proračunskih politika u vrijeme snažnoga gospodarskog pada, kako je utvrđeno u članku 5. stavku 1., članku 6. stavku 3., članku 9. stavku 1. i članku 10. stavku 3. Uredbe (EZ) br. 1466/97 te članku 3. stavku 5. i članku 5. stavku 2. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1467/97⁴. Komisija je u Komunikaciji od 20. ožujka 2020. smatrala da su, s obzirom na očekivan snažan gospodarski pad prouzročen pandemijom bolesti COVID-19, ispunjeni uvjeti za aktivaciju opće klauzule o odstupanju te je od Vijeća zatražila da potvrdi taj zaključak. Ministri financija država članica složili su se 23. ožujka 2020. s Komisijinom procjenom. Složili su se da je za snažan gospodarski pad potreban odlučan, ambiciozan i koordiniran odgovor. Aktivacijom opće klauzule o odstupanju dopušta se privremeno odstupanje od kretanja prilagodbe prema srednjoročnom proračunskom cilju, pod uvjetom da se time srednjoročno ne ugrozi fiskalna održivost. Vijeće na preporuku Komisije može za korektivni dio također odlučiti usvojiti revidiranu fiskalnu putanju. Aktivacijom opće klauzule o odstupanju ne suspendiraju se postupci u okviru Pakta o stabilnosti i rastu. Njome se državama članicama omogućuje da odstupe od proračunskih zahtjeva koji bi se obično primjenjivali, a Komisiji i Vijeću da u okviru Pakta poduzmu potrebne mjere za koordinaciju politika.

⁴ Uredba Vijeća (EZ) br. 1467/97 od 7. srpnja 1997. o ubrzanju i pojašnjenju provedbe postupka u slučaju prekomjernog deficita (SL L 209, 2.8.1997., str. 6.).

- (6) Nužno je kontinuirano djelovanje radi ograničenja i nadzora širenja pandemije bolesti COVID-19, povećanja otpornosti nacionalnih zdravstvenih sustava, ublažavanja socioekonomskih posljedica pandemije mjerama potpore poduzećima i kućanstvima te radi osiguravanja adekvatnih zdravstvenih i sigurnosnih uvjeta na mjestu rada u cilju nastavka gospodarske aktivnosti. Unija bi trebala u cijelosti iskoristiti razne instrumente koji su joj na raspolaganju i tako poduprijeti napore država članica u tim područjima. Istodobno bi države članice i Unija trebale surađivati na pripremi mjera potrebnih za ostvarenje povratka na normalno funkcioniranje naših društava i gospodarstava te na održiv rast, koje bi među ostalim uključivale zelenu tranziciju i digitalnu transformaciju, uz izvlačenje pouka iz krize.
- (7) Kriza uzrokovana bolešću COVID-19 naglasila je fleksibilnost koju unutarnje tržište nudi radi prilagodbe u izvanrednim situacijama. Međutim, da bi se osigurao brz i neometan prelazak na fazu oporavka i slobodno kretanje robe, usluga i radnika, izvanredne mjere koje sprječavaju normalno funkcioniranje unutarnjeg tržišta trebalo bi ukinuti čim prestanu biti neophodne. Aktualna je kriza pokazala da su u zdravstvenom sektoru potrebni planovi pripravnosti za krizne situacije. Poboljšane strategije nabave, diversificirani lanci opskrbe i strateške rezerve osnovne opreme među ključnim su elementima za izradu širih planova pripravnosti za krizne situacije.

- (8) Zakonodavac Unije već je izmijenio relevantne zakonodavne okvire uredbama (EU) 2020/460⁵ i (EU) 2020/558⁶ Europskog parlamenta i Vijeća kako bi se državama članicama omogućilo da sva neiskorištena sredstva iz europskih strukturnih i investicijskih fondova („ESI fondovi”) mobiliziraju za odgovor na izvanredne posljedice pandemije bolesti COVID-19. Tim će se izmjenama osigurati dodatna fleksibilnost, ali i pojednostavnjeni i usklađeni postupci. Kako bi ublažile pritisak na novčane tokove, države članice u obračunskoj godini 2020. – 2021. mogu iskoristiti i stopu sufinanciranja sredstvima iz proračuna Unije od 100 %. Hrvatska se potiče da u cijelosti iskoristi te mogućnosti i tako pomogne najugroženijim pojedincima i sektorima.
- (9) Socioekonomske posljedice pandemije bolesti COVID-19 vjerojatno će biti ozbiljne i zbog različitih obrazaca specijalizacije nejednako će se osjetiti u hrvatskim regijama. Osobito će ih osjetiti priobalne regije i otoci koji se uglavnom oslanjaju na turizam. Zato je na postojeću situaciju nužno odgovoriti ciljanim politikama.
- (10) Hrvatska je 30. travnja 2020. dostavila svoj Nacionalni program reformi za 2020. i svoj Program konvergencije za 2020. Kako bi se uzela u obzir njihova povezanost, oba su programa ocijenjena istodobno.
- (11) Hrvatska je trenutačno obuhvaćena preventivnim dijelom Pakta o stabilnosti i rastu te podliježe pravilu o dugu.

⁵ Uredba (EU) 2020/460 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. ožujka 2020. o izmjeni uredbi (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013 i (EU) br. 508/2014 s obzirom na posebne mjere za mobilizaciju ulaganja u zdravstvene sustave država članica i u druge sektore njihovih gospodarstava u odgovoru na izbijanje bolesti COVID-19 (Investicijska inicijativa kao odgovor na koronavirus) (SL L 99, 31.3.2020., str. 5.).

⁶ Uredba (EU) 2020/558 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2020. o izmjeni uredbi (EU) br. 1301/2013 i (EU) br. 1303/2013 u pogledu posebnih mjera radi pružanja iznimne fleksibilnosti za korištenje europskih strukturnih i investicijskih fondova u odgovoru na izbijanje bolesti COVID-19 (SL L 130, 24.4.2020., str. 1.).

- (12) Vlada u svojem Programu konvergencije za 2020. planira da će se ukupni saldo sa suficita od 0,4 % bruto domaćeg proizvoda (BDP) u 2019. pogoršati na deficit od 6,8 % BDP-a u 2020. te poboljšati na deficit od 2,4 % BDP-a u 2021. Prema Programu konvergencije za 2020. očekuje se da će nakon smanjenja na 73,2 % BDP-a u 2019. udio duga opće države u BDP-u porasti na 86,7 % u 2020. Na makroekonomske i fiskalne izgledе utječe vrlo izražena nesigurnost zbog pandemije bolesti COVID-19.
- (13) Hrvatska je u okviru koordiniranog Unijina pristupa na pandemiju bolesti COVID-19 odgovorila donošenjem pravodobnih proračunskih mjera za povećanje kapaciteta svojeg zdravstvenog sustava, obuzdavanje pandemije i pomoć osobito ugroženim pojedincima i poduzećima. Prema Programu konvergencije za 2020., vrijednost tih proračunskih mjera iznosi 2,8 % BDP-a. Dvije glavne mjere jesu potpore poduzećima za očuvanje radnih mjesta i oslobođenje od poreza za najteže pogođena poduzeća. Osim toga, Hrvatska je donijela mjere koje će doprinijeti pružanju potpore likvidnosti poduzeća bez izravnog proračunskog učinka, a koje se u Programu konvergencije za 2020. procjenjuju na 1,3 % BDP-a. Te mjere uključuju odgodu plaćanja poreza na dohodak, poreza na dobit i socijalnih doprinosa. Mjere koje je Hrvatska poduzela općenito su u skladu sa smjernicama iz Komunikacije Komisije od 13. ožujka 2020. Puna provedba izvanrednih mjera i fiskalnih mjera potpore uz preusmjeravanje fiskalnih politika prema ostvarenju razboritih srednjoročnih fiskalnih pozicija kada to gospodarski uvjeti dopuste, doprinijet će očuvanju fiskalne održivosti u srednjem roku.
- (14) Na temelju proljetne prognoze Komisije iz 2020. predviđa se da će, ne bude li promjene politika, u Hrvatskoj saldo opće države iznositi –7,1 % BDP-a u 2020. te –2,2 % BDP-a u 2021. Predviđa se da će udio duga opće države u BDP-u dosegnuti 88,6 % BDP-a u 2020. te da će se u 2021. smanjiti na 83,4 %.
- (15) Komisija je 20. svibnja 2020. objavila izvješće pripremljeno u skladu s člankom 126. stavkom 3. Ugovora jer je Hrvatska u 2020. planirala premašiti referentnu vrijednost deficita od 3 % BDP-a. Analiza Komisije općenito upućuje na zaključak da kriterij deficita kako je definiran u Ugovoru i Uredbi (EZ) br. 1467/97 nije ispunjen.

- (16) Hrvatska je na pandemiju bolesti COVID-19 brzo odgovorila dalekosežnim mjerama u svrhu zaštite svojih građana i ograničavanja širenja virusa. Zbog pandemije (i povezanih mjera za suzbijanje njezina širenja) poslovna aktivnost ozbiljno je poremećena, što nepovoljno utječe na tržište rada. Prema proljetnoj prognozi Komisije iz 2020. predviđa se pad realnog BDP-a u 2020. za 9,1 % i oporavak za 7,5 % u 2021. te povećanje stope nezaposlenosti na 10,2 % u 2020. i poboljšanje na 7,4 % u 2021. Posljedice će se snažno osjetiti u sektoru turizma, koji čini veoma znatan udio u hrvatskom gospodarstvu. Hrvatska je istodobno morala rješavati posljedice snažnoga potresa koji je 22. ožujka 2020. pogodio Zagreb. Hrvatska je radi ublažavanja negativnih posljedica u gospodarstvu poduzela ambiciozne mjere koje uključuju potpore za plaće, izuzeća i odgodu plaćanja poreza i socijalnih doprinosa, potporu malim i srednjim poduzećima („MSP-ovi”), dodatna jamstva za osiguranje izvoza i obustavu plaćanja rata kredita te posebne mjere za turizam i druge vrlo ugrožene sektore.
- (17) Izbijanje bolesti COVID-19 test je otpornosti hrvatskoga zdravstvenog sustava. Iako je u Hrvatskoj pristup zdravstvenoj skrbi općenito dobar, stopa nezadovoljenih potreba za zdravstvenom skrbi zbog udaljenosti među najvećima je u Uniji. Ravnomjernija zemljopisna raspoređenost zdravstvenih radnika i ustanova olakšala bi pristup zdravstvenim uslugama. Ima prostora za poboljšanja u smislu podjele odgovornosti za zdravstvene ustanove u Hrvatskoj između tijela središnje države i županijskih tijela. Središnja država mora podmirivati dugove bolnica u vlasništvu županija, ali je njezin utjecaj na način njihova upravljanja ograničen. Bliža suradnja središnje države i županija od presudne je važnosti za osiguravanje nabave ključnih proizvoda iz područja medicine i omogućavanje poduzimanja koraka za ograničenje širenja bolesti COVID-19. Upotreba alata e-zdravstva omogućuje smanjenje izravnih kontakata zdravstvenih radnika i pacijenata, što doprinosi i smanjenju rizika od zaraze. E-recepti u širokoj su primjeni, ali je vrlo mali udio uputnica i zdravstvenih evidencija u digitalnom obliku.

- (18) Poslodavci zbog usporavanja gospodarske aktivnosti imaju poteškoća s isplatom plaća i očekuje se da bi to moglo povećati razine nezaposlenosti i siromaštva, uz još izraženije teritorijalne razlike. Sudjelovanje u mjerama aktivnih politika tržišta rada tradicionalno je vrlo slabo, ali u aktualnim okolnostima takvi programi dobivaju na važnosti. Radi potpore poslodavcima i što većeg smanjenja broja otkaza trebalo bi poticati takve mjere, kao i druge programe potpore ograničena trajanja, osobito programe skraćenog radnog vremena. Njima se kratkoročno čuvaju radna mjesta, ali i srednjoročno ima prostora za poboljšanje predviđanja potreba tržišta rada u fazi oporavka. Hrvatski zavod za zapošljavanje trebao bi kod radne snage snažnije podupirati razvoj odgovarajućih vještina (npr. digitalnih vještina), razvijati strategije informiranja neaktivnog stanovništva i pružati pomoć u suzbijanju neprijavljenog rada promicanjem formalnog zapošljavanja. Naknada za nezaposlene ne predstavlja adekvatnu sigurnosnu mrežu za otpuštene radnike jer su i pokrivenost naknadom i njezina adekvatnost niske. I kapacitet zajamčenog minimalnog dohotka za smanjenje siromaštva ocijenjen je slabim u kontekstu visokih stopa siromaštva i socijalne isključenosti, teritorijalnih razlika i čimbenika rizika koji se odnose na dob, rod i invaliditet.
- (19) Pouzdanost internetske povezivosti nije zadovoljavajuća. Među kućanstvima u Hrvatskoj nije raširen pristup internetskoj vezi velike brzine. Oko 70 % kućanstava ima fiksni širokopojasni pristup, a samo 6 % ima fiksnu širokopojasnu vezu brzine od najmanje 100 Mbps. To bi osobito u ruralnim područjima moglo biti prepreka radu i učenju na daljinu, posebno među ranjivim skupinama kao što su učenici iz obitelji u nepovoljnom položaju ili oni s invaliditetom. Postoji rizik da bi te skupine mogle biti isključene iz naglog prelaska na digitaliziranije društvo. Trebalo bi poticati alternativne načine rada s pomoću digitalne tehnologije, u bliskoj suradnji sa socijalnim partnerima, jer udio zaposlenih koji rade na daljinu (od 6 do 7 %) iznosi 50 % prosjeka Unije.

- (20) Manjak radne snage kontinuirano je prisutan u nekim sektorima gospodarstva, uglavnom zbog nedostatka vještina. Promicanjem stjecanja odgovarajućih vještina, uključujući digitalne vještine, tijekom početnog obrazovanja i osposobljavanja, a kasnije i prekvalifikacijom i usavršavanjem, mogla bi se povećati produktivnost i ukloniti nedostaci vještina. Trebalo bi poboljšati kvalitetu i uključivost sustava obrazovanja i osposobljavanja na svim razinama i potrebno je nastaviti s provedbom kurikularne reforme. Uvođenje digitalnog obrazovanja već je potvrdilo svoju vrijednost u krizi uzrokovanoj bolešću COVID-19; treba nastaviti razvijati infrastrukturu i materijale za digitalno obrazovanje i osposobljavanje, kao i digitalne vještine nastavnika, učenika i odraslih.
- (21) Hrvatska bi trebala poduprijeti stalan dotok kredita i drugih načina financiranja, među ostalim nebankovnog financiranja, održivim subjektima na koje je kriza uzrokovana bolešću COVID-19 negativno utjecala. Hrvatska je donijela nekoliko paketa mjera poticaja i potpore MSP-ovima. Trebalo bi nastaviti s brzim i kontinuiranim mjerama potpore likvidnosti poduzeća kreditiranjem i odobravanjem jamstava, osobito državnih jamstava, ponajprije MSP-ovima, kako bi se kriza prevladala i započeo neometan oporavak. Poduzeća u Hrvatskoj svoje potrebe za financiranjem uglavnom ispunjavaju bankovnim kreditima i novčanim tokovima. Bankovni sustav trebalo bi poduprijeti jamstvima kako bi se MSP-ovima otvorile nove mogućnosti financiranja i poboljšao pristup financiranju. U procesu izrade i provedbe tih mjera treba voditi računa o otpornosti bankarskog sektora. Mjerom oslobođenja od i odgode plaćanja poreza i socijalnih doprinosa poduzećima je također omogućeno poboljšanje likvidnosti.
- (22) Primjetni su novi naponi radi smanjenja administrativnog opterećenja i regulatornih ograničenja. Međutim, poslovanje poduzeća općenito i dalje koči visoko regulatorno i administrativno opterećenje, primjerice kad je riječ o dozvolama, zahtjevima u pogledu izvješćivanja, u određenoj mjeri, i poreznim postupcima. Napreduje identifikacija administrativnih i financijskih opterećenja uz savjetovanje s dionicima i na posebnim internetskim stranicama te se uvode mjere za smanjenje obveza koje najviše opterećuju. Od ključne je važnosti i neometan pristup profesijama i obavljanje profesija, što treba osigurati pojednostavnjenjem regulatornih okvira i povezanih administrativnih postupaka, osobito za MPS-ove i mikropoduzeća, uključujući osobe koje obavljaju samostalnu djelatnost. Provedeno je preispitivanje parafiskalnih nameta i Vlada je u svibnju 2020. donijela prvi akcijski plan.

- (23) Kako bi se potaknuo gospodarski oporavak, bit će važno dati prednost već razrađenim projektima javnih ulaganja i promicati privatna ulaganja, među ostalim na temelju relevantnih reformi. Hrvatska bi trebala promicati ulaganja u sektore koji su poticajni za rast i tako doprinijeti zelenoj i digitalnoj tranziciji. Suvremena i pouzdana digitalna infrastruktura ključna je za digitalnu transformaciju javne uprave i poduzeća. Ulaganja u mreže vrlo visokog kapaciteta, uključujući mrežu 5G, preduvjet su za digitalnu tranziciju. Ulaganjima bi trebalo poduprijeti hrvatske ciljeve dekarbonizacije i energetske tranzicije navedene u nacionalnom energetsom i klimatskom planu Hrvatske. Hrvatska posebno ima prostora i prilika za ulaganja u održivi gradski i željeznički promet, energetske učinkovitost, obnovljive izvore energije i okolišnu infrastrukturu. Osim toga, Hrvatska znatno zaostaje za prosjekom Unije u području upravljanja vodama i gospodarenja otpadom te njezin gospodarski razvoj ovisi o ulaganjima. Programiranje Fonda za pravednu tranziciju, koji je predmetom prijedloga Komisije, za razdoblje 2021. – 2027. moglo bi Hrvatskoj pomoći da lakše odgovori na neke izazove prelaska na klimatski neutralno gospodarstvo, osobito u područjima iz Priloga D izvješću za Hrvatsku za 2020. To bi Hrvatskoj omogućilo da na najbolji način iskoristi sredstva iz tog fonda.
- (24) Hrvatska je po učinkovitosti javne uprave ispod prosjeka Unije. Nedostatan kapacitet za izradu i provedbu politika i projekata nepovoljno utječe na učinkovitost i brzinu, među ostalim u pogledu provedbe ESI fondova, koji za Hrvatsku predstavljaju veliku priliku za ublažavanje posljedica krize i potporu gospodarskom oporavku. Provedba novog sustava strateškog planiranja, a ni najavljena nacionalna strategija razvoja, ne napreduju. Osim toga, javna uprava teritorijalno je vrlo rascjepkana, a na lokalnoj razini nadležnosti nisu u skladu s resursima. To doprinosi neujednačenoj kvaliteti javnih usluga u zemlji i rastu administrativnih troškova.

- (25) Brojni neriješeni predmeti i dugotrajni postupci pred građanskim i trgovačkim sudovima i dalje utječu na poslovno okruženje i učinkovito rješavanje stečajeva, dok su problemi kvalitete i učinkovitosti kaznenopravnog sustava prepreka suzbijanju gospodarskih i financijskih kaznenih djela. Ostvaren je napredak u rješavanju najstarijih neriješenih sudskih predmeta i primjeni elektroničke komunikacije na sudovima, no i dalje ima prostora za poboljšanje.
- (26) Iako se preporuke za pojedinu zemlju navedene u ovoj Preporuci („preporuke za pojedinu zemlju iz 2020.”) prije svega odnose na ublažavanje socioekonomskih posljedica pandemije bolesti COVID-19 i olakšavanje gospodarskog oporavka, preporuke za pojedinu zemlju iz 2019. odnosile su se i na reforme koje su iznimno važne za suočavanje sa srednjoročnim i dugoročnim strukturnim izazovima. Preporuke za pojedinu zemlju iz 2019. i dalje su relevantne i kontinuirano će se pratiti tijekom europskog semestra sljedeće godine. To uključuje preporuke za pojedinu zemlju iz 2019. koje se odnose na ekonomske politike u području ulaganja. Sve preporuke za pojedinu zemlju iz 2019. trebalo bi uzeti u obzir pri strateškom programiranju financiranja u okviru kohezijske politike nakon 2020., među ostalim i za mjere ublažavanja i strategije izlaska iz aktualne krize.
- (27) Hrvatski financijski sektor dobro je kapitaliziran i profitabilan, a kvaliteta imovine u bankarskom sektoru povećala se u zadnjih nekoliko godina. No, izgledno je da će doći do određenog stresa u financijskim institucijama zbog njihove izloženosti sektorima koji su najteže pogođeni izbijanjem bolesti COVID-19. Uvedene su mjere za ublažavanje negativnih posljedica koje mjere za suzbijanje širenja pandemije imaju na poduzeća. Od presudne je važnosti da te mjere budu privremene, strogo povezane s izbijanjem te da budu adekvatna pomoć poduzećima u financijskim poteškoćama za ponovno održivo poslovanje. Takvim će se pristupom poduzećima pomoći, a da se pritom ne naruši postignuti napredak Hrvatske u poboljšanju stabilnosti financijskog sektora.

- (28) Kontinuirani naponi za jačanje okvira za sprječavanje i sankcioniranje korupcije ključni su za oporavak nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 i učinkovitu, odgovornu i transparentnu dodjelu i raspodjelu sredstava i resursa. Unatoč djelomičnoj provedbi nekoliko akcijskih planova, problemi korupcije i sukoba interesa i dalje znatno pogađaju poduzeća. Potrebno je dodatno ojačati okvir za sprječavanje i sankcioniranje korupcije kako bi se osiguralo transparentno i učinkovito korištenje javnim sredstvima. Potrebni su djelotvorniji instrumenti za sprječavanje i sankcioniranje korupcije, osobito na lokalnoj razini. I dalje postoji potreba za poboljšanjem mehanizama nadzora lokalnih dužnosnika i imenovanih odgovornih osoba u javnim poduzećima na lokalnoj razini; isto tako potrebno je osigurati i da Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa može ispunjavati svoju temeljnu preventivnu ulogu. U 2020. se očekuje pokretanje inicijativa za povećanje transparentnosti, kao što je objava izvješća o imovini pravosudnih dužnosnika.
- (29) Europski semestar pruža okvir za kontinuiranu koordinaciju ekonomskih politika i politika zapošljavanja u Uniji, što može doprinijeti održivom gospodarstvu. Države članice u svojim su nacionalnim programima reformi za 2020. razmotrile postignuti napredak u ostvarenju ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih naroda. Osiguranjem potpune provedbe preporuka za pojedinu zemlju iz 2020. Hrvatska će doprinijeti napretku u ostvarenju ciljeva održivog razvoja i zajedničkim nastojanjima da se u Uniji osigura konkurentna održivost.
- (30) Komisija je u okviru europskog semestra 2020. provela sveobuhvatnu analizu ekonomske politike Hrvatske i objavila je u izvješću za Hrvatsku za 2020. Ocijenila je i Program konvergencije za 2020., Nacionalni program reformi za 2020. i mjere poduzete kao odgovor na preporuke za pojedinu zemlju upućene Hrvatskoj prethodnih godina. Komisija je u obzir uzela ne samo njihovu važnost za održivu fiskalnu i socioekonomsku politiku u Hrvatskoj nego i njihovu usklađenost s pravilima i smjernicama Unije jer je potrebno ojačati ukupno gospodarsko upravljanje u Uniji tako da se na razini Unije doprinosi budućim nacionalnim odlukama.

- (31) Uzimajući u obzir tu ocjenu, Vijeće je ispitalo Program konvergencije za 2020. i njegovo je mišljenje⁷ posebno navedeno u preporuci 1. u nastavku.
- (32) Uzimajući u obzir detaljno ispitivanje koje je provela Komisija i tu ocjenu, Vijeće je ispitalo Nacionalni program reformi za 2020. i Program konvergencije za 2020. U preporukama za pojedinu zemlju iz 2020. vodi se računa o potrebi borbe protiv pandemije bolesti COVID-19 i olakšavanja gospodarskog oporavka kao nužnom prvom koraku kako bi se omogućila prilagodba neravnoteža. Preporuke za pojedinu zemlju iz 2020. koje se izravno odnose na makroekonomske neravnoteže koje je Komisija utvrdila u skladu s člankom 6. Uredbe (EU) br. 1176/2011 navedene su u preporukama 1., 2., 3. i 4. u nastavku,

PREPORUČUJE da Hrvatska u 2020. i 2021. poduzme djelovanja kojima je cilj:

1. Poduzeti sve potrebne mjere, u skladu s općom klauzulom o odstupanju iz Pakta o stabilnosti i rastu, kako bi se učinkovito odgovorilo na pandemiju bolesti COVID-19, održati gospodarstvo i pružiti potporu oporavku koji će uslijediti. Kada to gospodarski uvjeti dopuste, provoditi fiskalne politike s ciljem postizanja razboritih srednjoročnih fiskalnih pozicija i osiguravanja održivosti duga, uz istodobno poticanje ulaganja. Unaprijediti otpornost zdravstvenog sustava. Promicati uravnoteženu zemljopisnu raspoređenost zdravstvenih radnika i ustanova, bližu suradnju upravnih tijela na svim razinama i ulaganja u e-zdravstvo.
2. Ojačati mjere i institucije tržišta rada i poboljšati adekvatnost naknada za nezaposlene i sustave minimalnog dohotka. Povećati pristup digitalnoj infrastrukturi i uslugama. Promicati stjecanje vještina.

⁷ U skladu s člankom 9. stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 1466/97.

3. Nastaviti provoditi mjere kojima se MSP-ovima i samozaposlenim osobama osigurava likvidnost. Dodatno smanjiti parafiskalne namete i regulatorna ograničenja tržišta robe i usluga. Dati prednost već razrađenim projektima javnih ulaganja i promicati privatna ulaganja za potporu oporavku gospodarstva. Usmjeriti ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju, osobito u okolišnu infrastrukturu, održiv gradski i željeznički promet, čistu i učinkovitu proizvodnju i korištenje energije te širokopojasni brzi internet.
4. Povećati učinkovitost i kapacitet javne uprave za izradu i provedbu javnih projekata i politika na središnjoj i lokalnoj razini. Unaprijediti učinkovitost pravosuđa.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Vijeće
Predsjednik